

Blogit, Wikit, Skypet ja muut eli sosiaalinen media ja Web 2.0

Jarmo Viteli

TaY Hypermedialaboratorio

Web 2.0 ja sosiaalinen media

- Webin uudet menestyspalvelut pohjautuvat käyttäjien väliseen vuorovaikutukseen monin eri tavoin
- Näitä palveluita ja ohjelmistoja on ryhdytty kutsumaan sosiaalisiksi mediaksi ja koko ilmiötä uudeksi webin muodoksi – Web 2.0
- Ilmiö on jo vauhdissa mm. Usa:ssa ja levinnyt räjähdysmäisesti globaaliksi.
- Sosiaalisen median mahdollisuuksia koulun ja koulutuksen maailmassa ollaan vasta kehittämässä – nyt on mahdollisuus olla eturivissä mukana.

Koulutus, oppiminen ja Web 2.0

- Tarjoaako Web 2.0 uusia syväoppimisen mahdollisuuksia?
- Miten konnektivismi haastaa nykyiset oppimisteoreettiset näkemykset?
- Tarvitaanko uudenlaista osaamista toimiessamme verkostoituneessa ympäristössä? Kuka osaa parhaiten hyödyntää globaaleja verkostoja opetuksessa ja tutkimuksessa?
- Millaisia uusia mahdollisuuksia aukeaa innovointiin ja uuden liiketoiminnan tekemiseen?

Käsitteistä

- Weblog on päiväkirjamainen tai muutoin kronologisessa järjestyksessä julkaistu sivusto, jossa merkinnät ovat omaan elämään läheisesti liittyviä tai kirjoittajaa (t. kuvaajaa) muuten kiinnostavia aiheita. Weblog poikkeaa tavallisesta "kotisivusta" siinä, että sisältö päivittyy koko ajan, usein nopeallakin tempolla. Asiat ilmaistaan sellaisena kuin itse ne kokee.

[\(\[http://www.myrsky.net/txtreader.aspx?d=Mika_weblog\]\(http://www.myrsky.net/txtreader.aspx?d=Mika_weblog\)\)](http://www.myrsky.net/txtreader.aspx?d=Mika_weblog)

- **Weblogging, Moblogging, Vlogging**

Miksi blogit?

- Kaikki organisaatiot joutuvat tulevaisuudessa ottamaan kantaa blogeihin, määrittelemään uudelleen viestintästrategiansa ja rakentamaan IT-infrastruktuurinsa tukemaan blogeja (Business Week, May 2, 2005).
- Toistaiseksi blogien käyttöä ja hyötyjä on kuitenkin tutkittu vain vähän osana organisaatioiden ongelmanratkaisuprosesseja.
- Innovatiivisten käyttäjäyhteisöjen luovat ratkaisut voitaisiin aiempaa tehokkaammin hyödyntää kehittämällä niistä sopivia malleja osaksi organisaatioiden viestintää ja työprosessien tukemista.

Blogit koulussa – Mahdollisuuksia ja Ongelmia

- Blogit ovat henkilökohtaisia
- Blogit ovat vapaamuotoisia
- Blogeille ominaista on jatkuvuus
- Blogit ovat julkisia
- Blogikulttuurin tuntemus auttaa irrottautumaan opetuksen perusrakenteista

Blogien haasteita koulussa

- Blogien kontrollointi vaikeaa
- Oppilaita ei voi pakottaa julkiseen kirjoittamiseen
- Rajallinen aika ehkäisee yhteisöjen syntyä
- Blogityöskentelyn arvioiminen haasteellista
- Blogit vuorovaikutuskanavana
 - Blogit ovat keskustelua, eivät vain julkaisemista
 - Hajautetut keskustelut synnyttävät avoimia ja verkostomaisia yhteisöjä

Blogit ja KTJt/Rehtorit

- Tiedonsaanti ja tunne sen saamisesta suurin haaste kouluuyhteisöissä
- Johtajien mielipiteitä ja ajatuksia ei tunneta
- Suuryitysten johtajat ovat valinneet blogit yhdeksi työkaluksi henkilöstön ja sidosryhmien informoimiseen
- Kannustaa keskusteluun ja vaatii aikaa
- Kuka aloittaa tai on jo aloittanut?

Tilastotietoa

- 27 % internetin käyttäjistä lukee blogeja
- 5 % internetikäyttäjistä hyödyntää blogien RSS/XML -lukuohjelmaa
- Vain 38 % internetin käyttäjistä tietää mikä blogi on.
- Käyttäjien luoman sisällön koko tuplaantuu joka 5.kuukausi.

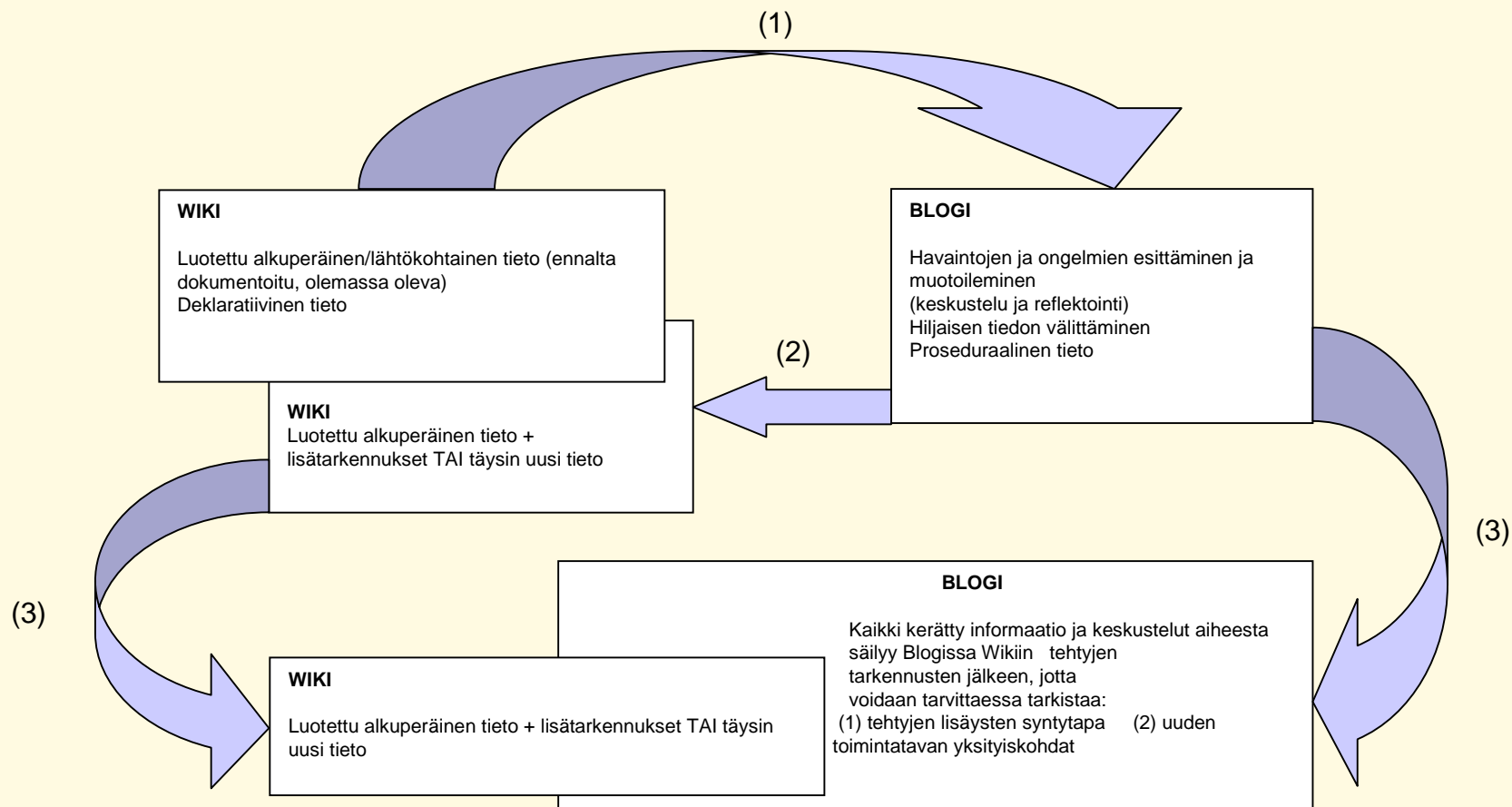
Wikis

- **Tietoja Wikipediasta**
- [Wikipedia](#) on [monikielinen](#) hanke, jonka tarkoituksena on luoda jatkuvasti kasvava ja tarkentuva [vapaan sisällön](#) tietosanakirja. Englanninkielinen Wikipedia aloitti tammikuussa 2001 ja suomenkielinenkin jo vuoden 2002 lopulla. Suomeksi olemme kirjoittaneet **32 142** artikkelia. Apua saat [ohjesivulta](#); muokkausharjoittelua varten meillä on [hiekkalaatikko](#), jossa voit kokeilla toimintoja vapaasti. [Sinä](#) voit muokata sivuja vaikka heti.

Wikis yhteisön tietämyksen todentumana

- Wiki tarkoittaa yhteisön ylläpitämää tietokantaa. Käsite kattaa sekä tietynlaisen hypertekstidokumenttien kokoelman että niiden luomiseen käytetyt ohjelmistot (Wikipedia, 2005). Myös wikis ovat siirtymässä mobiileilla päätelaitteilla käytettäväksi. Ensimmäisiä prototyyppisiä mobiili-wikeistä on jo rakennettu (ks. Meawad & Beale 2005). Blogit toimivat hyvin keskustelun katalyytteina, mutta yhteisölliseen tiedonrakentamiseen ne eivät sovellu yhtä hyvin kuin wikis. (ks. kuvio 2). Siinä missä blogi tarjoaa vapaamuotoisen keskustelun välineen; "ideoiden leikkikentän", wiki sisältää kiteytettynä perustellun tietämyksen.

Wikis ja Blogit yhdessä

Wikiti kouluksa

- Wikiti soveltuvat ryhmätöihin, prosessikirjoittamiseen sekä erilaisiin projekteihin ja ryhmätöihin
- Wiki kannusta informaation muokkaamiseen ja kehittämiseen.
- Puolivalmiit aineistot haastavat kehittämään niitä ja samalla wikiti toimivat oivana mediakasvattajana ja lähdekritiikkiin kannustajina.

Wikis ja KTJt/rehtorit

- Voisiko kunnan koulutoimella olla oma wiki?
- Se perehdyttäisi uudet työntekijät, toimisivat rehtorin informaatiolähteenä budjetteihin, hallintoon jne.
- Entäpä koululle oma wiki? Kuvittele millainen tietopankki on koulusi wiki 30-vuoden kuluttua?
- Miten olisi

Web 2.0 ja avoin lähdekoodi

Internet, puhelut ja pikaviestit

- Mitä ovat Internet-puhelut eli VOIP?
- Valtava kasvu – 10 miljoona käyttäjän raja rikkoutunee ensi vuonna
- Ääni tietokoneesta toiseen Internetin kautta
- Tarvitset mikrofonin ja kuulokkeen
- Käytännössä ilmainen (toki laajakaistayhteys täytyy olla)
- Tavallisiin puhelimiin ja matkapuhelimiin voi soittaa eri maksusta
- Suosituin Skype. Saako tästä työkalua koulun käyttöön ja kustannussäästöjä?

Internet, puhelut ja pikaviestit

- Pikaviestit
- Lyhyitä tekstisanomia, internetin käyttäjiltä toisille käyttäjille
- Jutustelua, suosittua erityisesti nuorten keskuudessa
- Yleisin Microsoftin Messenger
- Käyttäjät näkyvät kaikille
- Mesettäminen kasvaa rajusti

Avoin lähdekoodi ja sisältö

- Web 2.0 ohjelmistot perustuvat avoimelle lähdekoodille
- Näin käyttäjät eivät maksa itse ohjelmiston käytöstä mitään mutta ohjelmiston ympärille voi syntyä laajakin liiketoimintaa (esim. Google)
- Koulujen on syytä tarkkaan katsoa mitä avoin lähdekoodi tarjoaa ja mitä haasteita se tuo tullessaan esimerkkejä on jo olemassa.
- Suomessa yleisin open source opetusalan tuote on oppimisympäristö Moodle ja sekä linux että Open office ovat myös yhä laajemmin käytössä eri kouluissa mm. Vihti, Jämsä. Lappeenranta ja pääkaupunkiseutu.

Rehtorit, sosiaalinen media, avoin lähdekoodi ja sisältö sekä web 2.0

- Web 2.0 palvelut avaavat kokonaan uusia mahdollisuuksia rehtoreille koulunsa johtamiseen ja kehittämiseen.
- Tutkittua ja kokemusperäistä tietoa on vielä vähän saatavilla, joten nyt on niiden kellokkaiden aika, jotka haluavat kerätä parhaan sadon ja samalla tehdä ne kuuluisat aloittelijan virheet.
- Mutta kuten Edison sanoi: "Tarvitsin ne kaikki 200 lamppua, jotka eivät koskaan palaneet jotta se yksi paloi".